

Referat fra det 19. FUR møte 17. juni, 2022, kl. 9-15.

Møtet ble gjennomført på MS Teams.

Til stede: Kjell Ingebrigtsen, Solveig Strand, Jan Ivar Maråk, Øystein Ormbostad, Rose Mari Berge, Ole Thomas Albert, Cecilie Kvamme, Guldborg Søvik, Bjarte Bogstad, Anne Kjos Veim, Geir Huse.

Fravær: Elisabeth Norgård Gabrielsen.

1. Velkommen, godkjenning av dagsorden og referat, valg av referent

- Det ble ønsket velkommen og dagsorden ble gått gjennom.
- Vedtak: Geir Huse ble valgt til referent.

2. Bruk av FFA midler i 2021 og fordeling av midler i 2022

- Utkast til fordeling av FFA-midler for 2022 og fordeling av FFA-midler per prosjekt de siste fire årene ble presentert. Forbruket av FFA midler i 2021 var i stor grad likt foregående år, og over halvparten av midlene ble brukt til bestandsovervåking. Totalforbruket i 2021 var nær 30 mill kr høyere enn i 2020 pga forskjeller i tildeling av FFA midler. Bevilgningen for 2022 har blitt redusert med 10 mill kr i april og aktivitetene har derfor blitt redusert.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning. FUR poengterer at det er viktig at det settes av tilstrekkelig med midler til datainnsamling som grunnlag for bestandsvurderinger. Det er økte kostnader til toktgjennomføring, blant annet pga. økte drivstoffkostnader, og dette vil kreve økte midler for å opprettholde dagens toktvirksomhet og prøvetaking. FUR mener det er nødvendig å se på fordelingen av FFA-midlene mellom Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet for å sikre at kvaliteten på bestandsberegningene kan opprettholdes.

3. Rapport fra gytetokt på hyse

- Resultatene fra gytetoktet på hyse ble presentert. Dette toktet er et resultat av prioriteringer i FUR. Gyteområdene ble dekket med eggundersøkelser og trål.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning. FUR er fornøyd med at kunnskapen om gyteområde og gytetid er styrket. Nye genetiske

studier av hyse, publisert av Berg et al 2020, indikerer at der er forskjellige bestandskomponenter langs kysten. FUR ber om at Havforskningsinstituttet vurderer om den nye kunnskapen om hyse tilsier at der er en egen kysthysebestand mellom 62 og 67N.

4. Hvor mye makrellstørje kommer nå til våre farvann, hvilken økologisk rolle har de, og hvordan kan vi best kvantifisere dette framover?

- Det er økende forekomst av størje i norske farvann. Størjer merket med satellittsporsmerker viser at det gjennomføres omfattende vandringer på tvers av Atlanteren og gyting i Middelhavet om våren. Det er merket 14 størjer med slike merker.
- Størje har blitt en viktig toppredator langs kysten, og det er viktig å følge med på utbredelsen. Det drives et begrenset direktefiske etter makrellstørje med not og line, men den tas også som bifangst i not og trålfiske.
- Mengdemåling er uttestet med sonar og droner.
- Norsk kvote er tidoblet siden 2014 til 315 tonn i 2022.
- Genetiske studier viser at størja i norske havområder er dominert av bestanden som gyter i Middelhavet. Kun 4% av størjene i norske farvann har sitt gyteområde i Vest-Atlanteren. For 13% av individene er opprinnelse ukjent.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning.

5. Rapport fra forsøk om merking på sei

- FUR har tatt initiativ til merking av sei. Formålet er å få mer kunnskap om hvordan storseien vandrer.
- 30 fisk er merket med Datalagringsmerker og 10 med satellittmerker i Lofoten. Det er foreløpig få gjenfangster, men de fleste er tatt nær merkeområdet.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning. FUR er opptatt av grense mellom nordlig og sørlig bestand, og bemerker at det bør gjennomføres tilsvarende merkeforsøk i sør.

6. Lodde Barentshavet – gytetokt og metoderevisjon

- Det ble orientert om det nye gytetoktet på lodde som nå har blitt gjennomført i fire år.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning. FUR vil vurdere videreføringen av disse toktene etter at benchmark på lodde i Barentshavet er gjennomført senere i år.

7. Kysttorsk N for 62 – referansepunkt og haustingsregel

- Det siste kvoterådet for kysttorsk ble presentert. Det er oppgang i rådet for begge bestandene nord for 62N. Kvoterådene er preget av stor usikkerhet. Til tross for oppgangen i kvoterådene vil det bli gjennomført en ny gjenoppbyggingsplan for kysttorsk.
- Vedtak: FUR tok presentasjonen til orientering. Det ble kommentert på at fisketurisme har en påvirkning på bestandsdynamikken for kysttorsken i tillegg til det kommersielle fisket. FUR mener at det blir viktig å få bedre estimat på hvor mye torsk som tas gjennom turistfiske. FUR mener at regelverket for turistfiske må endres slik at fiskepresset på kysttorsken reduseres.

8. Resultater fra nytt pigghåtokt og veien videre

- Resultatene fra det nye pigghåtoktet ble presentert. Formålet er å etablere en dedikert toktindeks for pigghå i norske farvann basert på et linetokt i samarbeid med Måløy videregående skule og fartøyet deres Skulebas.
- Toktet gav gode resultater når det gjaldt utbredelse av pigghå, og vil være et godt grunnlag for fremtidige studier. Det vil gjøres noen endringer i toktet, innsatsen i den sørlige delen av dekningsområdet og ståtid for linene økes. Toktet vil bli evaluert etter fem år.
- Vedtak: FUR fikk presentert resultatene som ble tatt til etterretning.

9. Metoderevisjon reker i Skagerrak og Barentshavet

- Resultatene fra metoderevisjon for reker ble presentert.
- Ny bestandsmodell for rekebestanden i Skagerrak og Norskerenna. Landingsdata tilbake til 1908 tatt med i bestandsberegningene. Naturlig dødelighet modellert som en ensemble modell med tre forskjellige dødelighetsnivå.

- Det er tatt i bruk nye bestandsmodeller for reke både i Nordsjøen og i Barentshavet etter metoderevisjonen.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning.

10. Kartlegging av haneskjell

- Resultat av kartlegging av haneskjell i Barentshavet ble presentert. HI har gjennomført diverse dekninger av haneskjell for å vurdere bestandsstatus og høstingspotensiale.
- Det er tilgjengelig redskap som tar utgangspunkt i fiskepumper som suger opp haneskjellene fra bunnen. Årets kvote er på inntil 15 000 tonn per år. Det vil komme oppdatert kvoteråd i 2023.
- Største tetthet ble funnet ved Bjørnøya og største totalbiomasse ble observert på Concordia feltet.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning.

11. Orienteringer

- Norsk-russisk fiskerisamarbeid – status etter at Russland ble suspendert fra ICES – bestandsrådgeving for 2023.
- Norge og Russland har blitt enige om en bilateral rådgivningsprosess med bestandsvurderinger i juni og august og kvalitetssikring i slutten av august. Kvoteråd for delte bestander oversendes til den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon i ved utgangen av august.
- Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning.
- Planlegging av møte i referansegruppen for ressursforskning
  - Vedtak: Møtet i referansegruppen for ressursforskning legges til HI i Bergen 15. september, i etterkant av FUR møte den 14. september.
- Møte mellom næring og forskning om vassild og uer
  - Vedtak: Vassild settes på agendaen i Referansegruppen for ressursforskning.
- Torsk og hyse Barentshavet – orientering om status etter tokt i vinter.
  - Vedtak: FUR tok orienteringen til etterretning.

12. Tid og sted for neste møte

- Neste FUR møte blir 14. september på HI i Bergen.

13. Eventuelt – to saker

- **Finansiering av professorater ved UiB ved FFA midler.**
  - Studieretning Fiskeribiologi har over tid blitt svekket ved UiB og der er få professorer og forskere igjen innen fagfeltet. Den økonomiske situasjonen ved Institutt for biovitenskap ved UiB som har ansvar for studieretning fiskeribiologi er meget anstrengt og der er ikke rom for ansettelse av fiskeribiologer de nærmeste fem årene. Det er viktig for Havforskningsinstituttet og fiskerinæringen å ha topp kompetanse innen undervisning og forskning innen dette feltet for å sikre godt tilfang av topp kvalifiserte studenter med norsk som morsmål for å jobbe med ressursforskning. HI foreslår derfor et prosjekt der 2 professorstillinger med kjernekompetanse innen fiskeribiologi finansieres over fem år med FFA midler. En forutsetning er at disse professorene deretter får fast stilling ved UiB. Det trengs midler til et felles prosjekt med en kostnadsramme på rundt 3 mill kr per år der HI også er prosjektdeltaker. Disse midlene bør settes av utenfor HI sin FFA tildeling.
  - Vedtak: FUR er bekymret over rekruttering av ressursforskere til Havforskningsinstituttet. FUR mener at det primært er universitetenes rolle å sikre utdannelsen innen fiskeribiologi. Men gitt den økonomiske situasjonen ved UiB støtter FUR at det settes av FFA midler til finansiering av to professorstillinger ved UiB over en femårsperiode under forutsetning av at UiB ansetter og sikrer videre finansiering av stillingene etter at 5-årsperioden utløper.
- **Bekymringsmelding angående sei.**
  - Noen fiskere rapporterer at de er bekymret for rekrutteringen til bestanden av nordøstarktisk sei.
  - Vedtak: Sei settes opp som tema på møte i Referansegruppen i ressursforskning.